

REFORMATIE

GE.

om de verschenen
alleen verkrijgbaar
kt voor nieuwe
ent per aflevering.
die één of meer
tegen denzelfden

DE UITGEVERS.

S LIJN

HOF

mate waarin en de
wijsbegeerte, zooals
niversiteit door de
t, gebruik gemaakt
YPER opgedolven en
ending in de philo-

ijwel ieder daarvan

Cent.

rangst van het be-

N.V. - GOES

j de Geref. Kerken
van advies dient bij
nen van organisten!

blad, door deze ver-
schillende leerzame
gelspel enz., boren-
ten muziekbijlage!

Het wordt U gratis
min. f 2.50 p. j.) of
ze vereniging word-

ers bij den Ien Se-
lijklaan 79, Rijswijk

ESTATIES

EN

rschillende zijden
volledig ingevulde
e door ons uitge-
overeenstemming
chte volledigheid.
aanne op verzoek
leuwe model toe-

RE N.V., GOES

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr H. Bergema, Karom; Dr F. A. den Boeft, Rotterdam; Dr E. T. v. d. Born, Heemstede; Mr A. Bouman, Rotterdam; Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Mevr. W. Cremer-de Vries, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. v. Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Mijdrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herken, Ermelo; Dr B. Holwerda, Amersfoort; A. Janse, Biggkerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. L. Koole, Vreeland; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr J. v. d. Linden, Poerworedjo; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Mevr. C. E. Th. Luijkemaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr H. Mulder, Deventer; Dr A. Ringnalda, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wanswert; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Dr H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wollega; D. Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia Pa.; Dr C. Veenhof, Haarlem; Drs M. B. v. 't Veer, Groningen; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr H. J. Westerink, Leiden; Dr D. K. Wielenga, Capelle a. d. IJssel; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Dr S. U. Zuidema, Solo.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloeddijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Goes.
Telefoon No. 58. — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f 7.50 en voor Ned.-Indië f 6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f 0.15.

INHOUD: Een woord van dank. — Hoofdartikel: De Barchem-beweging, IV. — Uit de Schrift: Christus' ambtsandhaving, Numeri 17:8b. — Kerkelijk leven: De scheuring in Amerika, VII. De hereniging der Chr. Geref. en Prot. Geref. Kerken, VII, slot. Waarheid en vrede, II, slot. „Candidaat in de godgeleerdheid”. Dr F. L. Rutgers en Jhr Mr A. F. de Savornin Lohman over het oude Geref. kerkrecht, V. Maar moeilijk. De kleine Catechismus van Zacharias Ursinus, IV. — Even parkeer: In benauwdheid der tijden. — Literatuur en kunst: Een sombere familieroman. — Uit de historie: Schetsen uit den Reformatietijd, II. — Verslag Herdenkingsamenkomst zilveren ambtsjubileum Prof. Dr K. Schilder. — Perschouw. — Kerkuleuws.

Een woord van dank.

Langs dezen weg — want een anderen, die in dit geval voor mij zou openstaan, weet ik niet — moge ik mede namens mijn gezin oprechten dank betuigen voor de groote vriendelijkheid, die op zoo treffende wijze betoond is ter gelegenheid van de herdenking van mijn intrede in de predikantenwereld vóór 25 jaar. Wat mij zelf betreft, het was mijn vaste voornemen, met deze herdenking niet den publieken weg op te gaan. Ik had daarvoor onderscheidene redenen; ééne er van was, dat ik veel voetangels en klemmen zie liggen op elk jubilarantenpad, en een tweede, dat ik niet door een acte mijnerzijds sommigen broeders ook maar het geringste obstakel in den weg wilde leggen voor het in volkomen vrijheid kiezen, en eventueel ook markeren van den voorkeursweg, dien zij voor zich, gelijk ik voor mijzelf, meenen te moeten betreden in het nastreven van de vroolijke genieting van waarheid en vrede. Aan dit voornemen ben ik getrouw gebleven, en ik dank hen, die eigener beweging, toen ik afwezig was in de eerste maanden van het jaar een openbare herdenkingsacte hebben voorbereid, dat zij mij in dezen volkomen vrijheid lieten, voor wat deze passieve houding betreft. Het eenige wat ik te doen had, was te verschijnen in hun vergadering en voorts te aanvaarden wat hun vriendschap had voorbereid.

Nu op deze gelukkige manier hún inzicht en het mijne zich met elkaar verdragen hebben, en we er weer achter staan, wil ik gaarne uitspreken, voor hun arbeid dankbaar te zijn. Niet alleen is mij treffende en veelvuldige verzekering gedaan van de uitbreiding mede der aannemende attentie binnen de gemeenschap van woord en ambt en kerk ook tot mij, doch ook heeft men mij, waarvoor ik wel zeer dankbaar ben, het Corpus Reformatorum willen en kunnen schenken; niet-theologische lezers mogen weten, dat dit de verzameling is van de werken der kerkhervormers. Om dit groote, voor mijn arbeid zeer profijtvolle geschenk stonden dan nog ettelijke andere vriendschapsbewijzen opgebouwd, die ook mijn gezin in de stralen dezer liefde betrokken, hoewel 'teen ambtsjubileum gold.

Dat alles heeft me zeer verblijd. Het heeft gesterkt, om weder verder te gaan: lange pauzes zijn nu eenmaal niet mogelijk, en dat is doorgaans maar goed ook. Moge daarom dit korte woord volstaan om allen, die in wat manier ook, deze gedachtenisviering tot een vreugde hebben gemaakt, en onder wie ik met name het landelijk comité, met zijn eereleid prof. Honig, zijn praeses ds H. Knoop en secretaris ds F. A. den Boeft, alsmede de plaatselijke ondercomité's, gedenk, mijn oprechten dank te betuigen. En als ik al die namen in dat album zie staan, dan keert mijn dank terug tot Hem, Die mij een plaats heeft willen geven in die Gereformeerde Kerken, waarin ik wel niet gedoopt, maar dan toch gedurende al de jaren van bewust meeleven opgenomen ben geweest. Haar te dienen werd meer en meer mijn bewuste streven; en met name de laatste jaren hebben, geloof ik, den weg daartoe me steeds duidelijker doen zien.

K. S.

De Barchem-Beweging.

IV.

We hebben hier dus het merkwaardige geval, dat de woorden „oprecht verlangen naar God”, zoowel gebruikt kunnen worden door hen die in alle dingen rekening houden met het Woord Gods, als door hen, die slechts de menselijke ervaring als uitgangspunt van hun beschouwingen willen bezigen. Aan deze woorden kan dus praktisch een ieder zijn eigen gedachten verbinden, hetzij hij de bijbelsche probleemstelling aanvaardt of niet.

Dit wordt door de Barchemieten ook toegegeven. „Het kan ons bij den aanvang niet deren, of dit hoogste woord onzer taal „God” naar den aard onzer traditie en van ons persoonlijk denken verschillend wordt opgevat. Natuurlijk wachten ons teleurstellingen. Natuurlijk moeten we dikwijls uiteen gaan zonder te begrijpen waarom de ander zijn laatsie verlangens zoo formuleerde, zich dus den samenhang dacht en den daaruit volgende eisch, maar we blijven ons één weten, broeders van het Verlangen. Naast de teleurstelling verblijdt ook waarlijk telkens vervulling. Hoeveel zouden dit niet als een speciale verworvenheid van Barchem kunnen beschrijven, de verlossing van engheld, het uitstijgen boven schijnmuren, de groei tot wijdeheid, de ervaring van gemeenschap, waar die nauwelijks gehoopt werd, en de verwerkelijking daarna van praktische kameraadschap. Men kan het dus zoo zeggen: het oprecht verlangen naar God, dat allen die terecht naar Barchem komen samenbindt, is de aanvankelijke ideële eenheid, die zich met woorden en daden zal moeten realiseren, het is de fundeering en de apotheose, waartusschen de moeizame weg van het tekortschietend leven zich beweegt.”¹⁾

Maar als het waar is dat ieder bij deze formule: „oprecht verlangen naar God” eigenlijk het zijne kan denken, dan heeft deze formule als eenheidsformule ook geen waarde meer. Dan is deze grondslag om daar op te bouwen denkbeeldig. Als een ieder bij deze formule het zijne denkt, dan komt men wel met dezelfde formule tot elkander, maar dan zijn er toch eigenlijk zooveel formules als er meeningen zijn.

Wie bij deze formule geen nadere verklaring vraagt, die heeft deze woorden bij voorbaat krachteloos gemaakt en op non-activiteit gezet. De Neo-Calvinist en de Neo-Marxist, die blijken een uilating uit een artikel over „de organisatie van Barchem”, beiden wel naar Barchem gelogen zijn, denken bij deze woorden immers aan heel verschillende kwesties en vullen ze ieder met een eigen inhoud.

De Barchem-beweging staat op het standpunt: ieder die deze woorden op de een of andere manier wil naspreken is bij ons welkom. „Aan dit klare en vage symbool van het oprecht verlangen naar God wenscht de Barchemgemeenschap zich te herkennen.”²⁾

In verband met hetgeen reeds opgemerkt werd, kan er nog het volgende aan toegevoegd worden. Het woord symbool dat gebezigd wordt om deze woorden te typeren, is al zeer af te keuren in dit verband. Dit symbool is geen belijdenis meer waaraan men houvast heeft, en is geen uitdrukking van gemeenschappelijk bezit.

Dat deze woorden vaag zijn, werd reeds uiteen gezet. En klaar zijn ze alleen in zoover als er door het bestuur van de Barchem-beweging een bepaald uitleg aan gegeven wordt.

1) a.w. pag. 8.
2) a.w. pag. 8.

Men schrijft wel: Menschen van velerlei confessie, met aanmerkelijke verschillen in Godsbeschouwing, in houding tegenover het historisch Christendom, in toepassing der religieuze waarden in leven en maatschappij, hebben te samen op onze berg en onze heide geleefd, hebben gesproken van den kathedraal en geschreven in ons tijdschrift. Conformatie aan een door besturen of vergaderingen vast te stellen norm, gelijkgeschakeling op een door den leider bekrachtigd program waren ons ver en mogen ons ver blijven.”³⁾

Maar intusschen geeft het bestuur van de Barchem-gemeenschap een uitleg aan deze woorden, die lijnrecht indruischt tegen de belijdenis van hem die leeft bij het Woord Gods.

De vraag kan hier ook gesteld worden: Hoe komt men aan deze formule? Waar heeft men ze gevonden? Over het verlangen naar God wordt gesproken in de Heilige Schrift. Maar dan is van deze schriftuurlijke gedachte een heel verkeerd gebruik gemaakt. Hier is door de Barchemieten een woord uit de Heilige Schrift losgemaakt en gebruikt op een wijze, die ontoelaatbaar is. We kunnen zelfs zeggen dat men hier een gedachte uit Gods Woord zich heeft toegeëigend, maar daar zijn eigen verklaring aan heeft gegeven.

Achter dezen verschillende uitleg die aan deze woorden gegeven wordt, ligt dan ook een diep-ingrijpend verschil in Schriftbeschouwing.

Ook dit wordt erkend. Het kan blijken uit de citaten die tot dusver gegeven werden om het gevoelen van de Barchemleden weer te geven. Maar men heeft gezegd: „In Barchem wordt een zeer hooge waarde gehecht aan het samen stil zijn, aan de wijdingsstonde iederen morgen, waar men bijeen zit en juist dan niet schroomt in meditatie en gebed zich in verlangen uit de diepste bron te laten vernieuwen. Bijna ieder heeft het moeten leeren, men zou onze verscheurde menscheit niets beters te leeren toewensen.”⁴⁾

De dag zou voor de cursisten te Barchem dus niet goed zijn, als men zich niet had afgezonderd om stil te zijn en te bidden ieder voor zich zelf. De meditatie en de stille overpeinzing dat is de tooverformule, waarmee men voor een oogenblik de menschen die samenzijn aan elkander wil trachten te verbinden.

Het moet een bijzonder gezicht zijn vele menschen, van heinde en ver, uit allerlei kring gekomen, in stilte en gebed in een zaal te zien samenzitten. Het moet er dan een oogenblik de schijn van hebben alsof het er met kerk en christendom in de wereld nog niet zoo slecht voorstaat en dat vele menschen diep in hun hart voor den godsdienst nog meer gevoelen dan ze in de dagelijksche praktijk van het leven eigenlijk wel woord willen hebben. Menschen, die in het dagelijksche leven soms vlak tegenover elkander staan en elkaar scherp bestrijden, omdat ze uit geheel verschillende overtuiging leven, kunnen toch in zoo'n wijdingsstonde samen stil neerzitten in diep gepeins verzonken.

Maar wanneer dat uur weer voorbij is en de debatten weer geopend worden en de werkelijkheid van het leven weerkeert, dan, dan is er voor het gebed geen plaats meer over, en leeft men weer naast elkaar voort ieder met zijn eigen ideeën en zijn eigen gedachten.

Hoe komt dat nu? Dat komt omdat ook bij deze wijdingsstonde niet gedacht wordt aan den inhoud van het echte gebed. Wat behoort tot zulk een gebed dat Gode aangenaam is? zoo vraagt de Heidelbergse Catechismus; en het antwoord is: Eerstelijk dat wij alleen den eenigen, waren God die Zich in Zijn Woord aan ons geopenbaard heeft, om al hetgeen dat Hij ons geboden heeft te bidden, van harte aanroepen... Voorts dat wij dezen vasten grond hebben, dat Hij ons gebed... om des

3) a.w. pag. 5.
4) a.w. pag. 9.

Heeren Christus wil zekerlijk wil verhooren, gelijk Hij ons in Zijn Woord beloofd heeft. (Vraag en antwoord 117.)

Weer moet dus teruggewezen worden naar het Woord Gods.

Zoodra men zich stellen wil onder de tucht van het Woord Gods, zal het voor en na de wijdingsstonde in dezen cursus er zonder twijfel anders uitzien en zal men ook meer en beter elkander kunnen onderwijzen.

We moeten weer tot de conclusie komen: Men kan wel een oogenblik in stil gepeins neerzitten, maar als ieder daarbij zijn eigen gedachten behoudt, en niet geleid door het Woord Gods en den Geest Gods zijn hart opheft tot den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, schiet men nog niets op.

De Barchem-menschen kunnen wel in de wijdingsstonde gezamenlijk stil zijn en daarbij voor het oog der wereld een manifestatie geven van de eensgezindheid, maar als ieder in deze stilte het zijne blijft denken dan zijn we na de wijdingsstonde evenver.

En daarom moet het gezegd worden: Het Woord Gods moet vooropgaan. Als men dus samen bidt is het een vraag van de eerste orde, of men van harte gelooft het Woord Gods en het evangelie van Jezus Christus. Als men het Woord niet gelooft kan men wel samen in stilte neerzitten — natuurlijk, niemand kan dat verhinderen —, maar dan zal er toch geen vooruitgang en ook geen wezenlijke winst te boeken zijn. Dan blijft de scheidslijn even diep in wezen en de verwarring in werkelijkheid even groot.

Alleen wie de belofte van het evangelie en het Woord Gods met een oprecht geloof aannemen, die zullen kunnen bidden tot den God des levens in eenheid met de anderen. Die zullen in de gemeenschap der heiligen dankend erkennen Gods genade en smeeken om de voortgaande leiding van Gods Geest.

En zoo is het antwoord ook gevonden op de vraag: Hoe maken we eenheid? waarachtige eenheid? Och het is eigenlijk de oude kwestie, die ook in geding geweest is bij de verhouding tot den wereldbond van kerken en bij de verhouding tot menige andere organisatie.

We zullen de eenheid nooit bevorderen door een zoo algemeen mogelijke grondslag te nemen om toch maar zooveel mogelijk menschen bij elkaar te kunnen brengen, maar de eenheid wordt alleen bevorderd door zoo getrouw mogelijk te arbeiden op het fundament dat gelegd werd door Jezus Christus. Zal er ooit in de werkelijke grenzelooze verwarring van onze dagen orde gebracht kunnen worden, dan moet er terugkeer zijn tot het Woord, dan moet er in gehoorzaamheid geluisterd worden naar de opening der Schriften.

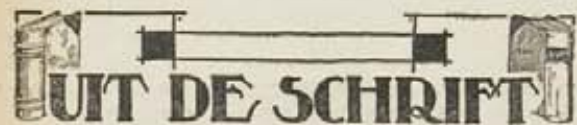
Ook een beweging als die der Woodbrookers in Holland, kan aan de verwarring, hoe hard het ook klinken mag, naar onze stellige overtuiging geen einde helpen maken, maar ze slechts vermeerderen.

De menschen die daar komen op de cursussen en ledenvergaderingen gaan wellicht heen met het besef, dat anderen ook met groote levensvragen worstelen, maar zoolang aan het oprecht verlangen naar God officieel een uitleg gegeven wordt, die het Woord Gods negeert, zal men daar uit de moeilijkheden niet uitgeheven kunnen worden.

De eenheid wordt daarentegen verkregen door in het geloof de Schrift te openen. Gods Woord zegt ons, dat we mede-arbeiders Gods zullen zijn, en dat wij in het geloof elken dag zullen handelen „naar ons inzicht in de geopenbaarde dingen”. De Schrift heeft ons de grondregels gegeven, die ons moeten leiden in het mede-arbeiden met God, opdat de voleinding der eeuwen zou mogen worden bereikt, waarin de eenheid volkomen zal zijn: de eenheid van hen die Jezus Christus als hun Heiland en Verlosser naar de Schriften belijden.

D.

H. M.

Christus' ambtshandhaving in het wonderteeken van Aärons bloeiende staf.

...en ziet, Aärons staf, voor het huis van Levi, bloeide; want hij bracht bloesem voort, en bloesemde bloesem, en droeg amandelen.

Numeri 17:8b.

Dit wonderteeken wordt omlijst door de droeve historie van Korach, Dathan en Abiram: die poging, om sekten en miltierij aan te richten in kerken en wereldlijke regeeringen.

Twee revolutionaire stroomingen hebben een monsterverbond aangegaan: Korach, de Leviet, moppert over het feit, dat alleen het geslacht van Aäron met het priesterschap bekleed is — Dathan en Abiram, de Rubenieten, kunnen het maar niet zelden, dat de president der natie óók al uit den stam van Levi is — en zoo hebben deze drie hun talenten als volksmenners beproefd, en 'tzaad der revolutie rondgestrooid, onder vromen schijn¹⁾ natuurlijk (demagogen trekken soms graag

een religieus jasje aan, ook in onzen tijd!) — God handhaaft Zijn eer, vreeselijk is Hij in 't gericht — maar diep heeft het oproer-zaad wortel geschoten — reeds den dag na het strenge oordeel over de drie leiders vlamt de miltierij opnieuw op²⁾... maar nu ontbrandt de wraak des Verbonds vollier: een epidemische plaag eischt 14.700 menschenlevens, in een spanne tijds...

En in dit alles handhaaft Christus het ambt: Mozes moet, naar het bevel des HEEREN, twaalf staven registreren, voor elken slam één; de namen moet hij er op schrijven, inplaats van Levi echter Aäron (daar gaat immers het pleit om!) — deze staven moet Mozes leggen voor de Ark, in de Tent der samenkomst.

Zoo geschiedt het — de nacht gaat voorbij, en als de nieuwe morgen gekomen is, en heel het volk zich rondom de Tent verzameld heeft, betreedt de bejaarde leider opnieuw het heiligdom — en ziet! het wonderteeken:

hier is een dood stuk hout, onvruchtbaar, gelijk de andere staven; zonder aarde, zonder wortel, zonder water, zonder zon wordt het een levende amandeltwijg — een bloeiende twijg — welk een prachtgezicht, die weelde van licht-rose en witte bloesems! ze zien de amandeloede bloeien, want de bloesems gaan over in vruchten.

...

De HEERE bevestigt hiermee Zijn Woord door een teeken.

Hij handhaaft het ambt voor het huis van Aäron, en spreekt in dit teeken uit, dat het alleen vrijmachtige verkiezing is. Niet in Aäron zelf of in zijn zaad ligt de grond voor die verkiezing — de grond is soevereine genade.

En de Heere handhaaft het ambt niet alleen. Hij brengt het ook tot zegenrijken vruchtenbloei, gelijk de bloesems profeteeren.

Iets van dien bloei mocht het volk reeds aanschouwen, toen Aäron, te midden van den oordeelsbrand des HEEREN, met het reukwerk der verzoening stond tusschen de levenden en de dooden³⁾; daarin kwam de kracht van den komenden Verlosser openbaar.

God laat niet varen de werken Zijner handen!

Zoolang dit Aäronietisch priesterschap onder Israëls gehandhaafd wordt, zoolang zal er zijn een overblijfsel der verkiezing, door Hem Zelf in Zijn handpalmen gegraveerd — en daarom moet het Bondsvolk geloovig leeren zien op den staf, die bloeit, en in zijn knop en bloesem profeteert van een beter, een onvergankelijk Priesterschap, machtig om volkomen verzoening te schenken, en eeuwige gerechtigheid aan te brengen.⁴⁾

Want ten diepste is de staf, welke den naam van Israëls eersten hoogepriester draagt, de staf van zijn eenigen Hoogepriester: Jezus Christus.

De HEERE handhaaft hier Aäron niet om hemzelf, maar omdat hij voorlooper en type van Christus is: de opstand tegen Aäron was in den diepsten zin een zich vergripen aan Hem, Die in den dienst der ceremoniën Zijn schaduw vooruitwierp.

Daarom wijst het wonderteeken der bloeiende amandeloede heen naar den Boom des Levens, die eeuwig vrucht draagt. De Meerdere van Aäron is de Eenige, aan Wien het bloesem der waarachtige levensvrucht wordt gezien. Hij is de frissche groene scheut, uit een dorre aarde voortkomend — en Hij bewijst het wonder, dat ook Zijn volk in Hem begrepen, een eeuwige, onvergankelijke bloesemkroon mag dragen — dat niet slechts „Aäron's staf”, maar ook „de andere elf” bloeien — dat heel het uitverkoren geslacht een koninklijk priesterschap, een heilig volk mag vormen — dat ieder, die zichzelf in zijn verlorenheid en schuld heeft leeren kennen, en tot het Kruis de toevlucht mocht nemen, bekleed is met het ambt der geloovigen.

Aanbiddelijk wonder:

een houten staf, welke een bloesemende, vrucht-dragende amandeloede wordt!

een doode zondaar, die veranderd wordt in een leesbaren brief van Christus!

Het gaat met Gods kinderen als met den amandeltstrijk: naar zijn uiterlijk is hij dor en dood, maar als de bloesems ontbotten gaan, wordt die witbebloemde streek een lust voor de oogen!

Zoo gaat het ieder verlorene: het doode hout wordt levend, groen, vruchtdragend!

En dat mag ons troosten in de pijn van onze ambtsbediening.

Hoe meer immers Gods kinderen jagen naar heiligmaking, hoe meer ze smartelijk ervaren, dat ze maar een beginsel der volmaakte gehoorzaamheid kunnen grijpen. En dat maakt vaak moedeeloos: bloesems? vruchten? ach, Heer, 'tlijkt er niet op...

Maar Christus Zelf handhaaft het ambt — en in Hem ziet de HEERE Zijn kinderen als bloeiende takken aan den Boom des Levens — die in 't Huis des HEEREN zijn geplant, zien door des Hoogen hand hun wasdom steeds vermeerden — eeuwig zullen ze groen en frisch gewenschte vruchten dragen...

2) Vgl. Num. 16:41.

3) Vgl. Num. 16:47, 48.

4) Vgl. Hebr. 9.

O, het is goed, dat men den HEERE love, en Uw Naam psalmzingt, o Allerhoogste! den psalm, het lied op Uw eeuwigen Sabbatdag...

J. SMELIK.

KERKELUK LEVEN

De scheuring in Amerika. (VII.)

Wilden we nu in onze beantwoording van ds Hoeksema's referaat volledig zijn, dan moesten we thans de kerkrechtelijke zijde van het in en na de synode van Kalamazoo gebeurde gaan bezien. Ds Hoeksema heeft onderscheiden bedenkingen tegen de wijze, waarop de zaak is aangevat, en beslissingen en „vonnissen” zijn geboren. Hij staat daarin niet alleen; zooals meelevende gereformeerden ook in Nederland wel weten, al was 't alleen maar reeds uit de geschriften van dr. v. Lonkhuyzen.

Toch houde men ons ten goede, dat wij thans op die kerkrechtelijke kwesties niet ingaan. Niet alleen, omdat we anders veel te uitvoerig worden, maar ook omdat ondergetekende wegens onbekendheid met de details niet in staat is, te oordeelen over de juistheid van de geschiedbeschrijving, die zoowel van de ééne als van de andere zijde hem, hetzij mondeling, hetzij in artikel of per brief is voorgelegd. Bovendien heb ik hoop, dat indien de onder mij bekende predikanten der Chr. Ref. Church levende begeerte tot een nader doorpraten van de kwesties met ds Hoeksema het mocht winnen op den onwil van enkele anderen, men over de kerkrechtelijke kwesties niet zóó heel lang zal behoeven te disputeeren, dat de bezwaren op dit punt overwegend zullen blijken. Om de eenvoudige reden, dat gedane zaken geen keer nemen, begane fouten derhalve niet kunnen worden ongedaan gemaakt, doch alles er maar op aankomt, of men de gevolgen van wat scheefgetrokken werd, zooveel mogelijk wegnemen wil, onder belofte, over de kerkrechtelijke vragen zelf nader met elkander te handelen, gelijk in een hersteld kerkenverband ieder daartoe weder initiatief nemen kan. Het is dan niet zoozeer de vraag, in hoeverre tegen de kerkenordening overtreden werd vóór vijftien jaren, doch of die kerkenordening zelf acceptabel is voor wederom samenkomende partijen. Wij gaan derhalve dit alles voorbij. Men weet overigens welk standpunt ons blad ingenomen heeft in den laatsten tijd; een standpunt, bij welks verdediging zijn redacteur heel wat heeft geleerd van prof. Greijdanus; zeer veel, dat hem tevoren nooit zoo helder voor den geest gestaan heeft. Ieder kan daaruit wel afleiden, hoe ik zou oordeelen over de manier, waarop in en na Kalamazoo kerkrechtelijk gehandeld is. Komen wij in ds Hoeksema's referaat den term „bevoegde kerkelijke autoriteiten” tegen, waaraan „subordinatie” te bewijzen zou zijn, dan rillen ook wij van dit hiërarchisch monstrum. Maar genoeg hiervan. Ds Hoeksema zelf heeft gelukkig uitgesproken, dat het antwoord op de vraag, of hereeniging eisch Gods is, voor hem „geheel afhangt van het antwoord op een andere: staan wij metterdaad samen op den grondslag der gereformeerde belijdenisschriften?” Na dit juiste woord zal men mij vergeven, dat ik op de kerkrechtelijke details niet inga.

v

Komende derhalve tot de dogmatische kwestie, zou ik — ik heb dat trouwens reeds eerder opgemerkt — van ds Hoeksema op één punt van meening willen verschillen. Ds Hoeksema, die van alle compromissen een vijand is, en dien we dan ook daarom tijdens onze kennismaking hebben leeren waardeeren, ziet slechts twee mogelijkheden: of de Chr. Ref. broeders overtuigen hem van de juistheid der „drie punten”, of hij overtuigt hen van hun onjuistheid. „Elke andere weg”, zoo verklaart hij, „is de weg van compromis, dien ik zal blijven weigeren te bewandelen”.

Ik zou het hiermee eens zijn, indien ik inderdaad overtuigd was, dat de drie punten volkomen helder en bewust voor den geest der synodeleden gestaan hadden en nog stonden voor alle leden der beide kerkgroepen. Helaas, of: gelukkig (wat moet ik nu eigenlijk zeggen?) geloof ik daarvan niet veel. Reeds meer dan éénmaal wees ik er op, dat zoolang men den letterlijken tekst der besluiten van Kalamazoo vergelijkt met wat daaromheen geweven is, het uiterst moeilijk is, precies aan te geven, wat nu eigenlijk door Kalamazoo besloten is, en waarvoor de Chr. Ref. broeders nu eigenlijk zouden willen geacht worden te staan. Ik verstout me zelfs uit te spreken, dat sommigen hunner het nog niet precies weten. Als ik me herinner, hoe gemakkelijk „The Banner” een artikel van ds Lyzenga tegen mijn algemeene-genade-rede geplaatst heeft, en hoe moeilijk het haar viel, ook maar een gedeelte mijner weerlegging daarvan te plaatsen — wat ze te dier zake schreef, was onjuist, hetgeen ik, tenzij ze alsnog aan mijn herhaald verzoek voldoet, nader aantoonen zal — dan geloof ik deze houding alleen te kunnen verklaren uit dogmatische onzekerheid, die zich niet demonstreeren wil. De redactie van het blad schijnt me min of meer „hazy” — in deze materie.

Indien nu deze mijn kijk op het geval juist is, dan is een derde weg nog mogelijk. Geen weg van compromis; want die komt dan niet eens in aanmerking. Een compromis is alleen mogelijk, ingeval over en weer de standpunten duidelijk omschreven zijn. Bij ontstentenis evenwel van deze weldaad, is er, zelfs afgedacht van alle eventuele hereenigingspogin-

gen, noodz
delijk in
Ik meen
delijk in
kwestie is
Hoeksema

De Hero
P.

Ik wil e
ter bespre

1. God E
Daarom g
Zijn eeuw
zonde en
toe dient
van de s
sprake ve
plan.

2. Gods
tisch bepe
het organ
Hoofd en
van alle
looze veru
gezindheid
nimmer v

3. Behal
dende en
genade uit
dingen, is
afstootend

4. Het ve
van geme
qua tal
van het é
tus, zooal
opneemt.
straks zal
der heerlij

5. Alle
zonnenschij
en have, i
God gebre
zedelijk s
dienen ze
dat de m
waarmee
en te dien

6. De p
op zichzelf
mensch te
verantwo
die predik
destinatie,
zoodat He
en zijne v
ren, den é
hardt. De
genade vo
door God.

7. Gebon
geslacht e
Voorzienig
mogelijk,
op de lu
Heiligen C
ten de w
Ieder men
Adam ove
middelen.

8. De m
lijk licht,
rechtighe
geheel ver
Vandaar,
slechts ge
onder hou

9. Burge
menschen,
o wetten i
waart, en
belang zij
schepsele
in te rich
aan Zijne
succes is
hij steeds

woordelijk
eigen oer

10. Er is
in beteeke
liefde, vri
hartigheid
Gods vrie

11. De
historisch
tot op A
zocht in
Thomas -
worden, c

12. De
geen gem
„gemeene
Remonstr
gen, maa
meerde 15

13. De
Punten”
dogma ve
deze kwe

14. De
zin van
„wereld”
wereld u
Woode C
te vertege

15. Da
en in ru

1) Vgl. Num. 16:3.